

การพัฒนาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้ แบบ SQ3R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

The Development of Thai Reading Comprehension by Using SQ3R for Pratomsuksa 4 Students

รวิษญา ศรีมงคล¹

อัญชลี ทองเอม²

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทย ก่อนเรียนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านป่าบง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทย 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ Paired Sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R มีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 89.47 และนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านเพื่อความเข้าใจ วิชาภาษาไทย นักเรียนมีความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 23.42, sig = .000$) 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean= 4.50 S.D. = 0.54)

คำสำคัญ : การอ่านเพื่อความเข้าใจ, การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R, วิชาภาษาไทย

¹ นักศึกษาหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

² ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2551 ได้ให้ความสำคัญต่อการใช้ภาษาไทย โดยกล่าวไว้ใน หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ข้อ (4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง และให้ความสำคัญกับการอ่านดังปรากฏใน มาตรา ๒๔ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ข้อ (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้คิดเป็นทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่คนจะต้องเรียนรู้เพื่อเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา คุณภาพของคนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้สามารถใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายจากกระแสโลกได้ การเรียนในศตวรรษที่ 21 จึงให้ความสำคัญกับทักษะทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หรือเครือข่าย P21 ได้มีการพัฒนาวิสัยทัศน์เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนโดยจำเป็นต้องสร้างการเรียนรู้เพื่อให้เกิดทักษะในด้านต่างๆ (วิจารณ์ พานิช, 2556) ได้แก่ ทักษะชีวิตและอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะสาระวิชาหลัก (การอ่าน การเขียน การคิด และทักษะการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21) โดยทักษะข้างต้นจำเป็นต้องมีระบบการสนับสนุนการศึกษาที่จำเป็น ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ การประเมินผล หลักสูตรและวิธีการสอน การพัฒนาวิชาชีพ และบรรยากาศการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น

จากสภาพการณ์ปัจจุบันปัญหาการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนของนักเรียนไทยมีแนวโน้มทวีความรุนแรงสูงขึ้น นักเรียนขาดนิสัยรักการอ่านทำให้ทักษะดังกล่าวไม่ได้รับการฝึกฝนอย่างเท่าที่ควรจะเป็น หลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เล็งเห็นถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้กำหนดแนวทางพัฒนาผู้เรียนที่เน้นให้มีความสามารถทางด้านทักษะการอ่าน แล้วสามารถนำสิ่งที่อ่านหรือสารที่ได้รับไปผ่านกระบวนการคิดอย่างมีระบบ เพื่อผู้เรียนสามารถสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ เล่าสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ได้ด้วยการเล่าหรือเขียนได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษา เหมาะสมกับระดับชั้นหรือวัยผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551:11)

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน และประโยชน์ของการอ่านจับใจความ จึงกำหนดเรื่องการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ว่า ผู้เรียนต้องมีความสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน และวิเคราะห์แสดงความคิดเห็น ตีความสรุปความ หากสำคัญในเรื่องที่อ่านและใช้แผนภูมิรูปภาพโครงเรื่อง

หรือแผนภาพความคิด พัฒนาความสามารถในการอ่าน นำความรู้ความคิดจากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551:15)

การเรียนวิชาภาษาไทย ทักษะหนึ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งนั้นคือ การอ่าน ดังที่ พรณิการ์ สมัคร (2557:1) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่าน เป็นทักษะพื้นฐานทางภาษาที่สำคัญต่อการเรียนรู้ พัฒนาสติปัญญา ตลอดจนช่วยส่งเสริมวิจารณ์ญาณและประสบการณ์ของผู้อ่าน แม้จะไม่ใช่ประสบการณ์โดยตรงแต่ก็ทำให้ผู้ที่อ่านมากมีความรู้ความเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น และเป็นอีกหนทางหนึ่งที่สามารถสร้างองค์ความรู้ซึ่งนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ปัจจุบันกิจกรรมการอ่านได้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประจำวันตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีข้อมูลข่าวสารด้านต่างๆ เป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ผู้คนต้องขวนขวายหาความรู้เพื่อให้ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์ โดยอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ผู้ที่มีทักษะด้านการอ่านที่ดีจะสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ รู้แนวทางการแก้ปัญหา ตลอดจนรู้วิธีการที่จะนำข้อมูลเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตเพื่อพัฒนาตนเอง สังคม และประเทศชาติได้

การอ่านประเภทหนึ่งที่นักเรียนควรจะได้รับคือการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเพราะเป็นประโยชน์อย่างมากในการแสวงหาความรู้ คือ การอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งถือเป็นทักษะพื้นฐานในการอ่าน เด็กจะสามารถตอบคำถาม หรือเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ ทักษะที่ควรปลูกฝัง หรือพัฒนาในตัวเด็กคือ การอ่านโดยให้เข้าใจภาพรวม ประกอบกับแกนเรื่องสำคัญที่เรื่องนั้นต้องการจะสื่อถึง ดังที่ จิตรภรณ์ ดั่งจุมพล (2543 : 25) สรุปความเข้าใจในการอ่าน ไว้ดังนี้ เป็นความสามารถในการอ่านที่ต้องอาศัยความสามารถทางภาษา และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน ในการแปลความตีความกับเรื่องที่อ่าน เพื่อให้ได้ความหมายของภาษาจากเรื่องที่อ่าน ตลอดจนสรุป ความคิดเห็นจากเรื่อง ที่อ่านได้ สำหรับ บังอร วิกรมคุณาพร (2551 : 16) กล่าวว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นความสามารถ ในการใช้วิจารณ์ญาณ สรุปสาระสำคัญได้ ตีความได้ วิเคราะห์ได้ ประเมินได้ วิจัยได้ ขยายความได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามที่ตนตั้งไว้ได้รวมทั้งต้องมีความสามารถในระดับ ความเข้าใจตามตัวอักษร ระดับตีความ ระดับวิเคราะห์ความ และระดับประยุกต์และนำไปใช้ ดังนั้นจึงสรุปความหมายของความเข้าใจในการอ่าน ได้ว่าการอ่านเป็นการผสมผสาน ระหว่างความรู้เดิมและความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน โดยสามารถ สรุป วิเคราะห์ วิจัย และนำความรู้ ไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่าน มีวิธีสอนหลายวิธีที่สามารถนำมาจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นได้ เช่น วิธีสอนตามแนวคิดหมวกหกใบ การสอนแบบ 5W1H การสอนแบบ KWL-PLUS วิธีการสอนแบบบูรณาการ เป็นต้น แต่มีวิธีหนึ่งที่จะทำให้ผู้เรียนอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเข้าใจภาพรวมและแกนเรื่องสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ คือ วิธีการสอนแบบ SQ3R ซึ่งเป็นแนวคิดของ ฟรานซิส โรบินสัน (Francis Robinson) ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านมหาวิทยาลัยโอไฮโอ ที่ได้เสนอยุทธวิธีการสอนอ่านที่สามารถช่วยให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จดจำได้ดี และทบทวนเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยการอ่าน 5 ขั้นตอน คือ 1) S (Survey) การ

สำรวจ 2) Q (Question) การตั้งคำถาม 3) R1 (Read) การอ่าน 4) R2 (Recite) การจดจำ 5) R3 (Review) การทบทวน ซึ่งการสอนด้วยวิธี SQ3R เป็นวิธีหนึ่งซึ่งช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพ (พรรณการ์ สมักร, 2557:6) เช่นเดียวกับ ชนิตดา แนบเกษร (2535:22) ก็ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวิธีการอ่านแบบ SQ3R ว่า “SQ3R เป็นวิธีการอ่านที่เตรียมการอ่าน เพื่อจัดระเบียบโครงสร้างทางสมองของผู้อ่าน ผู้อ่านสามารถตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน และสามารถคิดคาดการณ์ล่วงหน้าได้ด้วยตนเอง และเป็นวิธีการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าคุณพบบางสิ่งบางอย่างที่อ่านแบบเฉพาะเจาะจงมากกว่าเถลไถลไปโดยปราศจากจุดหมายในสิ่งที่อ่าน ตลอดจนผู้อ่านสามารถประเมินความเข้าใจในการอ่านได้ด้วยตนเอง”

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกทำการวิจัยกับเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยต้องการจะพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเหมาะสมกับช่วงวัยและเป็นทักษะสำคัญที่เด็กควรรูรวมทั้งปฏิบัติได้ และจากการที่ได้กล่าวถึงประสิทธิภาพของการสอนโดยใช้วิธี SQ3R นั้นจะเห็นได้ว่าสามารถเสริมสร้างทักษะการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการอ่านเป็นการอ่านอย่างมีจุดหมาย ผู้อ่านจะได้ฝึกการตั้งคำถาม (Question) ในระดับต่ำไปจนถึงคำถามระดับสูง ซึ่งจะช่วยพัฒนาการทำความเข้าใจเนื้อหาและจับใจความได้ตรงประเด็น ในขั้นสำรวจ (S = Survey) ผู้อ่านจะได้อ่านสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้างๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นเพื่อขอบเขตของเนื้อหาอย่างคร่าวๆ ในขั้นการอ่าน (R = Read) ผู้อ่านจะเกิดการเรียนรู้ เพราะในขั้นนี้ผู้อ่านต้องอ่านอย่างตั้งใจและทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างจริงจังและท่องจำหรืออ่านซ้ำในขั้นการจดจำ (R = Recite) และสุดท้ายในขั้น การทบทวน (R = Review) ผู้อ่านจะได้ทบทวน ประเด็นสำคัญและประเมินค่าสิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผล จะเห็นได้ว่าการอ่านแต่ละขั้นตอนมีความเป็นระบบและชัดเจน ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการอ่านไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทย โดยจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

2. การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านป่าบง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 19 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

- ตัวแปรอิสระ การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R

- ตัวแปรตาม

1. ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน

2. ผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยของนักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบ SQ3R

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ หน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทยที่ใช้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านป่าบง แบ่งออกเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เงาะป่า

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง พระอภัยมณี ตอน กำเนิดสุดสาคร

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง น้ำผึ้งหยดเดียวก่อเหตุ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง นิราศเดือน

4. ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 12 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียม

1.1 ผู้สอนได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการเรียนวิชาภาษาไทย และขั้นตอนการดำเนินการวิจัยแก่นักเรียน

2. ขั้นดำเนินการ

2.1 ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายดำเนินการทดสอบแบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ โดยใช้แบบทดสอบจำนวน 1 ชุด แบบปรนัย 4 ตัวเลือก 30 ข้อ 30 คะแนน

2.2 จัดการเรียนการสอนตามแผนการเรียนรู้แบบ SQ3R ทั้ง 4 แผน ทั้งหมด 12 คาบเรียน ซึ่งประกอบด้วย

1. แผนการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องเงาะป่า จำนวน 3 คาบเรียน
2. แผนการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องพระอภัยมณี ตอน กำเนิดสุตสาคร จำนวน 3 คาบเรียน
3. แผนการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องน้ำผึ้งหยดเดียวเป็นเหตุ จำนวน 3 คาบเรียน
4. แผนการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องนิราศเดือน จำนวน 3 คาบเรียน

การจัดการเรียนรู้ทั้ง 4 แผนการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบฝึกและแบบทดสอบในแต่ละแผนจนครบ

2.3 หลังจากนั้นดำเนินการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมายอีกครั้งหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับการทดสอบก่อนจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์

2.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม

2.5 ตรวจสอบกระดาษคำตอบและนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้มาเปรียบเทียบความแตกต่าง

3. ขั้นสรุป

3.1 นำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูปโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นำผลแบบทดสอบท้ายบท แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป แปลผลและวิเคราะห์ข้อมูล
3. อภิปรายผลโดยใช้ตารางและการพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R นักเรียนจำนวน 19 คน พบว่ามีนักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 89.47 และนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R พบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยก่อนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R เท่ากับ 11.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.43 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ระหว่างก่อนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R และหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R พบว่าค่าสถิติ t-test มีค่า 23.42 และค่า Sig.(2tailed) มีค่า .00 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยก่อนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R และหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R มีความสัมพันธ์กัน และนักเรียนที่เรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R แล้ว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.50 S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายด้านมีคะแนนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ (Mean = 4.57 S.D. = 0.48) ด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R (Mean = 4.51 S.D. = 0.55) และด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ (Mean = 4.35 S.D. = 0.62)

อภิปรายผล

ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R นักเรียนจำนวน 19 คน พบว่ามีนักเรียนมีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 89.47 และนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้และชุดกิจกรรมแต่ละชุดมีเนื้อหาที่แตกต่างกัน โดยจะเห็นว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องนิราศเดือนนักเรียน

มีคะแนนน้อยกว่า 7 คะแนนอาจเป็นเพราะนิราศเป็นเรื่องที่นักเรียนไม่คุ้นเคย และถือเป็นเรื่องยากสำหรับนักเรียน อย่างไรก็ตามนักเรียนส่วนใหญ่มีผลคะแนนสูงและไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 เนื่องจากเนื้อหาจากแผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 1 เรื่อง เงาะป่า หน่วยที่ 2 เรื่อง พระอภัยมณี และหน่วยที่ 3 เรื่อง น้ำผึ้งหยดเดียว ซึ่งนักเรียนคุ้นเคยและมีอยู่ในบทเรียน จึงทำให้คะแนนสูงขึ้นดังกล่าวไว้ ดังที่Robinson (1961, pp. 29-30, อ้างถึงใน วันเพ็ญ วัฒนาน, 2557:57) ได้กล่าวถึงยุทธวิธีการอ่านแบบ SQ3R เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถเลือกสิ่งที่เขาคาดว่าจะรู้จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่าน ได้รวดเร็ว และจดจำเรื่องได้ ตลอดจนสามารถทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีขั้นตอนการอ่านคือ 1) Survey (S) โดยการกวาดสายตาไปตามหัวข้อ ตามบทอ่านเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่องที่อ่าน เป็นการอ่านอย่างคร่าวๆ จะทำให้ผู้อ่านได้รู้ใจความสำคัญของเรื่อง หรือแนวคิดหลักของเรื่อง 2) Question (Q) โดยการเปลี่ยนหัวข้อให้เป็นคำถาม การตั้งคำถามในขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้อ่านอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น คำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่าน 3) Read (R1) เป็นการอ่านข้อความซ้ำๆ อย่างละเอียดเพื่อความเข้าใจและจับประเด็นสำคัญๆ 4) Recite (R2) เมื่ออ่านจบตอนหนึ่งๆแล้วพยายามตอบคำถามอย่างย่อๆ โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง ถ้าตอบคำถามไม่ได้ให้ย้อนกลับไปอ่านเรื่องใหม่อย่างคร่าวๆ 5) Review (R3) ในขั้นตอนนี้เป็นการทบทวนหัวข้อหรือประเด็นสำคัญต่างๆ หลังจากทีอ่านบทอ่านจบแล้วอาจจะเป็นการอ่านทวนคำถาม คำตอบในประเด็นสำคัญๆ สอดคล้องกับ โดแนลด์ (Donald, 1973, อ้างถึงใน ชนิดดา แนบเกษร, 2535) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลของวิธีการ SQ3R ต่อการเพิ่มความสามารถในการอ่านกับนักเรียนเกรด 7 จำนวน 31 คน ผลการวิเคราะห์คะแนนทดสอบพบว่ากลุ่มที่ฝึกการอ่านโดยวิธีการ SQ3R สามารถพัฒนาทักษะทางการอ่านได้ด้วยตนเอง ลิซาเบธ (Lizabeth A. Guzniczak, 2007) ศึกษาเรื่อง ผลของการสอนโดยใช้กลยุทธ์การเรียนการสอนแบบ SQ3R กับการเรียนรู้บนเว็บ ของนักเรียนเกรด 8 จำนวน 254 คนในชั้นเรียนประวัติศาสตร์อเมริกัน โรงเรียนมัธยมในเขต Midwestern ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์ SQ3R ส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นในการเขียนเรียงความระดับสูง และมีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความสามารถในการอ่านและความเข้าใจในการเขียนเรียงความของผู้เรียน นั้นแสดงให้เห็นว่าความสามารถในการอ่านยังคงตัวบ่งชี้สำคัญในเรื่องความเข้าใจที่ถ่องแท้และความลึกซึ้งในความเข้าใจสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์ เบเยอร์ (Baier, Kylie, 2011: abstract) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการใช้วิธี SQ3R ในของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ระดับ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการอ่านด้วยกลยุทธ์ SQ3R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญและการศึกษาชี้ให้เห็นว่า 46.9% ของนักเรียนที่ใช้ SQ3R สามารถมีทักษะในการอ่านนิยายเพิ่มขึ้น สุดาธิษ สุวรรณทอง (2553: 104-105) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ3Rs ผลการวิจัยพบว่าแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้การสอนแบบ SQ3Rs มีดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6895 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียน ร้อยละ 68.95

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยก่อนการ

จัดการเรียนรู้แบบ SQ3R เท่ากับ 11.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.432 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ระหว่างก่อนการจัดการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R และหลังการจัดการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R พบว่าค่าสถิติ t มีค่า 23.42 และค่า Sig.(2tailed) มีค่า .000 ซึ่งน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยก่อนการจัดการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R และหลังการจัดการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R มีความสัมพันธ์กัน และนักเรียนที่เรียนรู้อ่านเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R แล้ว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สิตรา ศรีเหรา (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถทางการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการอ่านแบบกว้างขวาง กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหลังเขา อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาความสามารถทางการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้กิจกรรมการอ่านแบบกว้างขวาง ผู้เรียนมีความสามารถทางการอ่านเพื่อความเข้าใจ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 วันเพ็ญ วัฒนฐานะ (2557) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ3R เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน และศึกษาพฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดตะปอนน้อย จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยปรากฏว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และธิดา นุ่มสามสาย (2559) การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปี 2557 ผลวิจัยพบว่า การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = 4.50 S.D. = 0.54) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านมีคะแนนเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ (Mean = 4.57, S.D. = 0.48) ด้านการจัดการเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R (Mean = 4.51, S.D. = 0.55) และด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ (Mean = 4.35, S.D. = 0.62) จะเห็นได้ว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ได้แก่ นักเรียนนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในวิชาอื่น ๆ สนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้น เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย จำเนื้อหาได้นาน ด้านการจัดการเรียนรู้ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ นักเรียนเกิดความคิดที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียน สอดคล้องงานวิจัยของกัญญา ร้อยลา (2553: 82-84) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน ภาษาไทยอย่างมีวิจรรณญาณด้วยรูปแบบการอ่าน 5 ขั้นตอน (SQ3R) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า และนักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก สุदारักษ์ สุวรรณทอง (2553: 104-105) ได้

ทำการศึกษาเรื่องผลการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การ
สอนอ่านแบบ SQ3Rs ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้าน
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้การสอนแบบ SQ3Rs อยู่ในระดับดีมากและธิดา บุษามาศาย (2559) การ
พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปี 2557 ผลวิจัยพบว่า การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคเรียนรู้แบบ SQ4R
โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อวิธีการสอนแบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูล
ท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรีในภาพรวมระดับมากที่สุด

ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย

1) การเรียนรู้การอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยโดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R สามารถพัฒนา
นักเรียนได้ทั้งเก่งและอ่อนให้มีความสามารถการอ่านเพื่อความเข้าใจวิชาภาษาไทยเพิ่มมากขึ้นได้

จากการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าสามารถพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจในเด็กได้ดี เพราะเป็นการ
อ่านแบบมีลำดับขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 Survey (S) ขั้นที่ 2 Question (Q) ขั้นที่ 3 Read (R) ขั้นที่ 4 Recite (R)
ขั้นที่ 5 Review (R) มีการตั้งประเด็นคำถามทำให้การอ่านของนักเรียนเป็นการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย และ
สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น การสอนแบบ SQ3R แตกต่างจากการอ่านแบบทั่วไป เป็นวิธีการสอนที่ฝึก
การปฏิบัติเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถช่วยฝึกทักษะการคิด เพราะแต่ละขั้นตอนฝึกให้นักเรียนรู้จักคิด วิเคราะห์
และตั้งคำถาม ช่วยให้การอ่านเป็นการอ่านที่มีจุดมุ่งหมาย สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาสาระสำคัญ
ตลอดจนรายละเอียดของเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) การจัดการเรียนรู้แบบ SQ3R สามารถช่วยจัดลำดับความคิดของนักเรียนให้เป็นขั้นตอนยิ่งขึ้น
เพราะการอ่านในแต่ละขั้นตอนนักเรียนรู้ว่าต้องทำอะไรก่อน-หลัง และรู้วิธีการหาคำตอบอย่างเป็นลำดับ
ขั้นตอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1) ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ3R โดยเลือกเนื้อหาที่อาจเป็นสถานการณ์หรือเรื่องราวที่
น่าสนใจของนักเรียนเหมาะกับระดับชั้นการเรียนรู้ของเด็ก

2) เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ3R เพราะเนื้อหาที่มาก
จนเกินไปอาจส่งผลกระทบต่อระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรม และทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อกิจกรรม
การอ่าน

3) ครูควรซักซ้อมทำความเข้าใจกับผู้เรียนในขณะที่สอนเกี่ยวกับกระบวนการอ่านแบบ SQ3R
เพื่อที่ผู้เรียนจะได้ไม่สับสนกับขั้นตอนการทำกิจกรรม ขั้นตอนที่ยากสำหรับเด็กคือขั้นที่ 1 คือ Survey

(สำรวจ) ขึ้นต่อมาก็คือ ชั้นที่ 3 คือ Read (อ่าน) ซึ่งครูอาจต้องสังเกตนักเรียนให้ทั่วถึงเพราะบางคนไม่อ่าน เนื้อหาครบถ้วน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ3R เปรียบเทียบกับการอ่านแบบอื่นๆ เช่น 4W1H หรือ การอ่านแบบกว้างขวาง เป็นต้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. 2551. *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กัญญา ร้อยลา. 2553. *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณด้วยรูปแบบการอ่าน 5 ขั้นตอน (SQ3R) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

จิตรารัตน์ ดั่งจุมพล. 2543. *ผลของการใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย และทัศนคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การสอนภาษาไทย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนิดดา แนบเกสร. 2535. *ผลของการฝึกการอ่าน ด้วยวิธีการ เอสคิวทรีอาร์ ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเข้าใจความภาษาไทย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธิดา บุษามสาย. 2559. *การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บ้งอร วิกรมคุณาพร. 2551. *ผลการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค CIRC ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจ*. วิทยานิพนธ์สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี.

พรรณิการ์ สมัคร. 2557. *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบ SQ3R*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วันเพ็ญ วัฒนฐาน. 2557. *การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ3R*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิจารณ์ พานิช. 2556. *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสยามกัลป์มัจฉ.

- ลิตรา ศรีเหรา. 2559. การพัฒนาความสามารถทางการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมการอ่านแบบกว้างขวาง. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สุदारักษ์ สุวรรณทอง. 2553. ผลการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนอ่านแบบ SQ3Rs. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ภาษาต่างประเทศ

- Kylie, Baier. 2011. *The Effects of SQ3R on Fifth Grade Students' Comprehension Levels*. Academic Journal.
- Lizabeth A. Guzniczak. 2007. *A Quasi-experimental Study of Adolescent Using the SQ3R Strategy Instruction with Web-based Learning Materials*. Ed.D. dissertation, Oakland University.
- Paporello.